

OSNOVE PRAVA ZA GRAĐEVINARE

POSJED

Prof. dr. sc. Saša Nikšić (Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

POSJED

- pravno relevantna faktična vlast koju neka osoba ima glede određene stvari
- nije subjektivno građansko pravo
- posjednik ne mora imati nikakvo pravo koje ga ovlašćuje na posjedovanje

NEPOSREDAN POSJED STVARI

- posjed što ga posjednik ima glede određene stvari time što na njoj **neposredno i vanjski vidljivo** izvršava svoju faktičnu vlast:
  - a) osobno
  - b) posredstvom **pomoćnika u posjedovanju** – osoba koja je radnom ili sličnom odnosu, član kućanstva

POSREDAN POSJED STVARI

- neposredni posjednik izvršavajući svoju faktičnu vlast ujedno izvršava i vlast za drugog

posredni posjed (npr. vlasnik)

posredujući odnos

neposredni posjed (npr. zakupnik)

SAMOSTALNI I NESAMOSTALNI POSJED

SAMOSTALNI POSJED - ako posjednik izvršavajući svoju faktičnu vlast ne izvršava time ničiju tuđu "višu", posrednu vlast

NESAMOSTALNI POSJED - posjednik posjeduje stvar priznajući višu vlast posrednog posjednika

posredni posjed SAMOSTALNI POSJED

posredujući
odnos

posredni posjed NESAMOSTALNI POSJED

SAMOPOSJED - SUPOSJED

- SAMOPOSJED - stvar posjeduje **na jednom stupnju posjedovanja** samo jedna osoba
- SUPOSJED - **na istom stupnju posjedovanja** posjeduje stvar više osoba
  - a) običan suposjed
  - b) zajednički suposjed

KAKVOĆA POSJEDA

- Pošten
- Istinit
- Zakonit
  - = kvalificirani posjed (uzukapioni, publicijanski)

ZAKONIT POSJED

- Posjed koji ima valjani pravni temelj posjedovanja
- Nezakonit nema nikakav pravni temelj ili ima nevaljan pravni temelj
  - Ništetan pravni posao
  - Poništen pravni posao

ISTINIT POSJED

- Koji nije stečen na protupravan način
- Neistinit – stečen silom, ili potajno, ili prijevarom ili zlouporabom povjerenja
- Umirenje neistinitog posjeda

POŠTEN POSJED

- Ovisi o subjektivnom stavu posjednika
- Ako posjednik nije znao niti je imao razloga posumnjati da mu ne pripada pravo na posjed
- Predmnijeva se poštenje

STJECANJE POSJEDA

ČIN KOJIM STJECATELJ USPOSTAVLJA FAKTIČNU VLAST NA STVARI

- izvorno stjecanje posjeda = stjecanje posjeda
jednostranim činom
- izvedeno stjecanje posjeda = stjecanje posjeda
dvostranim činom: predajom

PREDMNJEVE O POSJEDU

- predmnjeva poštenja
- predmnjeva samostalnosti
- predmnjeva vlasništva

samostalni posjednik pokretne stvari → vlasnik

ZAŠTITA POSJEDA

- Posljednji, faktičan, miran posjed
- 30 dana od saznanja za smetanje i osobu koja je počinila smetanje, a najkasnije 1 godinu od počinjenog smetanja
- Sudska zaštita / dopuštena samopomoć

DOPUŠTENA SAMOPOMOĆ

- Opasnost neposredna
- Nužna jer bi sudska zaštita uslijedila prekasno
- Primjerena okolnostima

SUDSKA ZAŠTITA

- Parnični postupak
- Posebna vrsta postupka
  - Hitan
  - Sumaran
  - Zaštita provizorna

Naziv suda

Adresa

Pravna stvar:

Tužitelj: ime i prezime, OIB, zanimanje, prebivalište ili boravište

Tuženik: ime i prezime, OIB, zanimanje, prebivalište ili boravište

TUŽBA

radi ...

VPS:

I. činjenica na kojima se temelji zahtjev

Dokaz:

II. činjenica na kojima se temelji zahtjev

Dokaz:

stoga predlaže sudu da donese sljedeću

Presudu

Nalaže se / Utvrđuje se / Poništava se / Raskida se ...

Potpis

ZAŠTITA POSJEDA

- 1. UTVRĐENJE + OPIS SMETANJA**
- 2. NALOG + NAČIN USPOSTAVE
RANIJEG POSJEDOVNOG**
- 3. ZABRANA DALJNJEG SMETANJA**
- 4. NAKNADA PARNIČNIH TROŠKOVA**

STANJA